

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou pěstounské péče na přechodnou dobu. Jedná se o nejmladší z forem náhradní rodinné péče v našem právním řádu. Uzákoněna byla v roce 2006, kdy byla zamýšlena jako alternativa pro umístování dětí do kojeneckých ústavů. Téma je zkoumáno především z hlediska české platné právní úpravy, ale rovněž je poskytnuto srovnání se zahraniční zkušeností s tímto institutem – konkrétně s právní úpravou Velké Británie.

Práce je pomyslně rozdělena na teoretickou část a část praktickou, kterou tvoří poslední kapitola, v níž jsou zařazeny parafrázované rozhovory s osobami, které se v rámci svých profesí s pěstounskou péčí na přechodnou dobu přímo setkávají.

Začátek práce pojednává o historickém pozadí náhradní péče o dítě se zaměřením na pěstounskou péči. Vývoj pěstounské péče je zmapován od svých počátků ve starověkém Řecku a Římě, až po recentní proces reformy náhradní rodinné péče završený rozsáhlými legislativními změnami, které nabyly účinnosti k 1. 1. 2014. Současné vnitrostátní, unijní i mezinárodní právní úpravě přechodné pěstounské péče je věnována druhá kapitola. Zde je rovněž připomenuta relevantní judikatura Evropského soudu pro lidská práva a analyzována rozhodovací praxe českého Ústavního soudu.

Aby byl výklad o pěstounské péči na přechodnou dobu kompletní, byla do diplomové práce zařazena (třetí) kapitola, ve které je vyložen systém náhradní péče o dítě, a to včetně kolektivní péče reprezentované institutem ústavní výchovy. Osvojení není pro svůj charakter součástí tohoto systému, proto se jím diplomová práce blíže nezabývá.

Další výklad je již zaměřen na pěstounskou péči na přechodnou dobu v platné právní úpravě. Čtvrtá kapitola je koncipována tak, aby chronologicky zobrazila proces svěření dítěte do přechodné pěstounské péče, tedy od zprostředkování, přes vznik a průběh pěstounské péče, až po její zánik. Ačkoli převážná část právní úpravy přechodné pěstounské péče je obsažena v předpisech veřejnoprávního charakteru, nemohla být tato úprava v diplomové práci opomenuta. Zařazeny jsou tak např. části věnující se výběru přechodných pěstounů, procesní úpravě či finančnímu zabezpečení pěstounské péče.

Následující kapitola se zabývá právní úpravou pěstounství ve Velké Británii. Kapitola obsahuje nejen pohled do britské historie, náhled do platné právní úpravy a do systému péče o ohrožené děti, ale i komparační studii obou systémů s návrhy pro možné zlepšení v budoucnu.

Celý text diplomové práce je doplňován úvahami de lege ferenda. Nejvýrazněji pak v poslední kapitole, kde jsou právní úprava a teoretické poznatky konfrontovány s praktickými zkušenostmi. Souhrn těch nejvýznamnějších úvah a doporučení obsahuje závěr diplomové práce, kde jsou rovněž zodpovězeny otázky položené v úvodu práce.